

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ В СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІЙ СФЕРІ»

Ступінь освіти	бакалавр
Спеціальність	281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Тривалість викладання	5-й семестр, 9-10 чверть
Кількість кредитів	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Заняття:	
лекції:	2 година на тиждень
практичні:	2 години на тиждень
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП» <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7366>

Кафедра, що викладає Державного управління і місцевого самоврядування (ДУіМС)

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти

Онлайн-консультації: Sorokina.N@nmu.one

Викладач:

Сорокіна Наталія Григорівна

д.держ.упр, професор, професор кафедри

Персональна сторінка

<https://palsg.nmu.org.ua/ua/kafedra/teachers/Sorokina/Sorokina.php>

E-mail:

Sorokina.N@nmu.one

1. Анотація до курсу

На сучасному етапі державотворення особливого значення набувають завдання розвитку людини, суспільства, наближення рівня життя населення України до європейських стандартів. Вирішення цих завдань неможливе без високопрофесійного підходу до формування та реалізації соціально-гуманітарної політики.

Під час вивчення дисципліни Ви ознайомитеся із сутністю соціальної та гуманітарної політики, метою, завданнями, принципами та основними етапами їх розвитку, дізнаєтеся про особливості реалізації соціальної та гуманітарної політики в країнах ЄС, поглибите теоретичні знання з питань організації та здійснення соціального захисту, оволодієте системою спеціальних знань, умінь і навичок у соціальній сфері. У Вас буде можливість розвинути навички розв'язувати комплексні проблеми в процесі реалізації соціально-гуманітарної політики, використовувати набуті знання при діагностуванні соціальних феноменів, пошуку нових вирішень соціальних проблем.

2. Мета та завдання курсу

Метою дисципліни «Публічне управління в соціально-гуманітарній сфері» є формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення і комплексу спеціальних знань щодо теоретико-методологічних засад, організаційно-правових механізмів та практичних інструментів реалізації державної політики у соціогуманітарній сфері для забезпечення сталого суспільного розвитку й дотримання прав і свобод громадян.

Завдання курсу:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з понятійно-категоріальним апаратом соціально-гуманітарної політики, загальними тенденціями її розвитку, моделями та концепціями соціальної політики;
- розширити та систематизувати уявлення про сучасний стан соціально-гуманітарної політики, зокрема у сфері культури, освіти та науки, соціального захисту населення;
- ознайомити з основними інструментами соціально-гуманітарної політики в Україні;
- сформувати вміння аналізувати основні проблеми, які існують у процесі реалізації завдань соціально-гуманітарної політики та розробляти конкретні пропозиції на шляху до їх вирішення;
- навчити здобувачів вищої освіти критично аналізувати й оцінювати чинну соціально-гуманітарну політику країни у процесі вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.

3. Результати навчання

Дисциплінарні результати навчання:

- знати та демонструвати розуміння сутності, мети, основних моделей, принципів та напрямів здійснення соціально-гуманітарної політики в Україні, зокрема в галузях культури, освіти, науки та соціального захисту населення, аналізуючи їхній вплив на сталий розвиток суспільства;
- розуміти систему основних завдань, обов'язків та функцій ключових суб'єктів соціально-гуманітарної політики, а також її організаційно-правових засад;
- вміти аналізувати основні етапи становлення соціальної та гуманітарної політики та інтерпретувати нормативно-правові документи, що регулюють цю сферу;
- вміти критично аналізувати й оцінювати чинну соціально-гуманітарну політику країни, зокрема у сфері культури, освіти та науки, соціального захисту населення та розробляти обґрунтовані пропозиції щодо розв'язання актуальних проблем соціогуманітарної сфери;
- оцінювати ефективність основних інструментів формування вітчизняної соціально-гуманітарної політики та застосовувати їх у процесі вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень;
- розуміти систему взаємозв'язків між суб'єктами соціально-гуманітарної сфери та пояснювати механізми їхнього спільного впливу на суспільний розвиток;
- вміти визначати пріоритетні напрями соціально-гуманітарної політики України, забезпечуючи при цьому ефективну комунікацію та врахування законних інтересів і прав громадян у процесі їх реалізації.

4. Структура курсу

Вид заняття	Внесок у загальну оцінку, балів
ЛЕКЦІЇ	
Тема 1. Соціальна політика як інструмент публічного управління в соціально-гуманітарній сфері.	
1.1. Сутність соціальної політики	
1.2. Мета та основні завдання соціальної політики	
1.3. Принципи соціальної політики	
1.4. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики	
Тема 2. Тенденції розвитку світової соціальної політики.	
2.1. Концепція соціальної держави	
2.2. Історичні аспекти розвитку соціальної політики	
2.3. Моделі соціальної політики та їх сутність	
2.4. Роль міжнародних організацій у формуванні сучасної соціальної політики	
Тема 3. Організаційно-правові засади та інструменти соціальної політики в Україні.	
3.1. Конституційні основи формування соціальної політики в Україні	
3.2. Нормативно-правові акти, що визначають сферу діяльності соціальної політики	
3.3. Інституційне забезпечення соціальної політики: державні органи влади, інститути, організації, їх характеристика	
3.4. Інструменти соціальної політики	
Тема 4. Соціальний захист як функція соціальної політики держави в Україні.	
4.1. Сутність, мета та функції соціального захисту	
4.2. Політика держави щодо соціального захисту населення в Україні	
4.3. Складові системи соціального захисту населення України	
4.4. Державні соціальні стандарти та гарантії як основа ефективного розвитку соціального захисту населення в Україні	
Тема 5. Гуманітарна сфера України: сучасний стан, проблеми, тенденції розвитку.	
5.1. Гуманітарна сфера: основні поняття та складові	
5.2. Гуманітарна політика як суспільне явище: сутність, мета, завдання	
5.3. Суб'єкти гуманітарної політики та їх роль в реалізації завдань управління соціальним і гуманітарним розвитком держави	
5.4. Основні напрями здійснення гуманітарної політики в Україні	
Тема 6. Державна політика у сфері культури.	
6.1. Місце культури в контексті суспільного життя	
6.2. Культурна політика держави як чинник трансформації суспільних відносин	
6.3. Нормативно-правові засади функціонування сфери культури в Україні	
6.4. Роль релігійних організацій у соціально-гуманітарній сфері	
Тема 7. Публічне управління у сфері освіти і науки: виклики та інновації.	
7.1. Система освіти: зміст, призначення, функції	
7.2. Законодавчі та нормативно-правові засади управління сферою освіти	
7.3. Сучасні виклики та тенденції в управлінні освітою і наукою	
7.4. Публічне управління у сфері науки та інновацій	
Поточний тест за темами 1-7	40
РАЗОМ ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА	40

ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	
Тема 1. Соціальна політика як інструмент публічного управління в соціально-гуманітарній сфері. <i>1.1. Мозковий штурм «Роль основних суб'єктів соціальної політики в умовах сучасних викликів».</i>	5
Тема 2. Тенденції розвитку світової соціальної політики. <i>2.1. Командна робота: «Історичні етапи розвитку соціальної політики».</i> <i>2.2. Індивідуальне завдання «Класифікація моделей соціальної політики».</i>	4 4
Тема 3. Організаційно-правові засади та інструменти соціальної політики в Україні. <i>3.1. Командна вправа: «Побудова моделі нормативно-правового забезпечення соціальної політики в Україні».</i> <i>3.2. Практична вправа: «Аналіз функції соціального характеру центральних і місцевих органів влади».</i>	4 4
Тема 4. Соціальний захист як функція соціальної політики держави в Україні. <i>4.1. Воркшоп з використанням методу «Карта ідей» на тему: «Ідентифікація та вирішення актуальних проблем соціального захисту».</i>	5
Тема 5. Гуманітарна сфера України: сучасний стан, проблеми, тенденції розвитку. <i>5.1. Командний воркшоп на тему: «Стратегічне картування пріоритетів гуманітарної політики України».</i>	5
Тема 6. Державна політика у сфері культури. <i>6.1. Рольова гра: «Стратегічна рада: Визначення пріоритетів соціально-гуманітарної політики в умовах обмежених ресурсів»</i>	5
Тема 7. Публічне управління у сфері освіти і науки: виклики та інновації. <i>7.1. Аналітична вправа «Оцінка ознак ефективної освітньої політики в Україні»</i>	4
<i>Підготовка та публічний захист індивідуальної тематичної презентації</i>	20
РАЗОМ ПРАКТИЧНА ЧАСТИНА	60

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ:

Індивідуальне завдання полягає у підготовці та публічному захисті тематичної презентації щодо актуальних проблем в соціально-гуманітарній сфері. Здобувачу необхідно самостійно обрати тему із запропонованого переліку та підготувати мультимедійну презентацію у програмі MS PowerPoint (Canva та ін.) Робота має складатися з таких етапів: опрацювання щонайменше 5 актуальних джерел (наукові статті, монографії, навчальні посібники тощо); стисле викладення ключових положень теми; формулювання власної позиції щодо теми; оформлення слайдів з дотриманням балансу між текстовим та графічним наповненням. Ключові вимоги: обов'язкове посилання на використані джерела; неприпустимість плагіату; оцінюється здатність студента не просто переказати текст, а висловити критичне судження; кількість слайдів 10-15; захист презентації (до 5-7 хвилин) та відповіді на запитання.

Тематика презентацій:

1. Соціальна політика України: стан, основні напрямки її здійснення.
2. Справедливість як принципова основа соціальної політики.
3. Ознаки та критерії оцінки чисельності середнього класу в Україні.

4. Розвиток волонтерства та його роль у системі публічного управління.
5. Роль благодійності та меценатства на етапі становлення соціальної політики.
6. Міжнародна організація праці: історія виникнення, цілі, основні напрями діяльності.
7. Особливості формування соціальної політики на початку незалежності України.
8. Міжнародний Комітет Червоного Хреста: від витоків до сучасності.
9. Витоки держави загального доброту.
10. Соціальна держава: історія, сутність, характеристика.
11. Основні тенденції сучасної соціальної політики європейських країн.
12. Японська модель соціальної політики.
13. Американська модель соціальної політики.
14. Роль міжнародних організацій у регулюванні соціально-трудових відносин.
15. Діджиталізація публічного управління: виклики та можливості для соціальної сфери.
16. Роль Конституції як правової парадигми життя держави.
17. Соціальні права та свободи людини і громадянина, закріплені у Конституції України.
18. Аналіз міжнародних документів у соціальній сфері.
19. Місія, функції та стратегічні пріоритети Міністерства соціальної політики.
20. Роль територіальних центрів соціального обслуговування в процесі надання соціальних послуг.
21. Пріоритетні напрями державної політики у сфері соціального захисту населення в Україні.
22. Вплив новітніх викликів на формування сучасної системи соціального захисту населення.
23. Загальні тенденції у сфері соціального захисту європейських держав.
24. Особливості формування соціальних стандартів у сучасній Україні.
25. Соціальне обслуговування населення: інноваційні підходи та європейський досвід.
26. Соціальне призначення та аналіз структури споживчого кошика в Україні.
27. Діти та молодь в системі пріоритетів соціальної політики.
28. Публічне управління у сфері культури та збереження культурної спадщини.
29. Роль держави у розвитку сучасної культури та креативних індустрій.
30. Фінансування закладів культури: механізми та пріоритети державного управління.
31. Державний менеджмент у музейній та бібліотечній справі.
32. Взаємодія органів державної влади та громадських організацій у сфері культури.
33. Публічне управління у сфері освіти: проблеми та перспективи.
34. Державна освітня політика в умовах євроінтеграції України.
35. Державне управління якістю освіти: інструменти та механізми забезпечення.
36. Державне управління в дошкільній освіті: проблеми та перспективи розвитку.
37. Реформування вищої освіти в Україні: управлінський аспект.
38. Державне управління інклюзивною освітою: від теорії до практики.
39. Гендерна рівність у публічному управлінні соціальними процесами.
40. Управління у сфері туризму як інструмент економічного та культурного розвитку регіонів.

5. Інструменти, обладнання та/або програмне забезпечення

Комп'ютерне та мультимедійне обладнання.

Активованій корпоративний акаунт НТУ «ДП» (student.i.p@nmu.one).

Microsoft Office 365.

Застосунки Microsoft Office: Teams, Forms, Whiteboard, OneNote.

Платформа дистанційного навчання НТУ «ДП» Moodle.

Підключення до Internet.

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

Загальні критерії досягнення результатів навчання відповідають описам 6-го кваліфікаційного рівня НРК.

6.2. Здобувачі вищої освіти можуть отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання знань** за умови, якщо набрана кількість балів складатиме не менше 60 балів. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Теоретична частина оцінюється за результатами *поточного тестування* під час лекції на останньому тижні опанування курсу. Поточний тест складається з 20 закритих тестових запитань, кожне з яких має одну правильну відповідь. За кожну правильну відповідь нараховується 2 бали. Загалом за поточне тестування отримується максимум **40 балів**.

Практична частина оцінюється за результатами:

- *виконання практичних завдань*, які виконуються під час практичних занять: види завдань та розподіл балів див. у табл. розділу 4; за несвоєчасне виконання практичних завдань оцінка знижується на 50%. Загальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру становить максимум **40 балів** ;

- *виконання, публічної презентації та захисту* (відповіді на запитання, дискусія) індивідуального завдання, зміст якого описано у розділі 4; за результатами публічної презентації отримується максимум **20 балів**.

Загалом за практичну частину під час поточного оцінювання здобувач може отримати максимум **60 балів**.

Отримані бали за теоретичну та практичну частини додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за поточною успішністю здобувач вищої освіти може набрати **100 балів**.

Розподіл максимальної кількості балів за складовими поточного контролю:

Теоретична частина	Практична частина	Разом
40	60	100

6.3. Критерії оцінювання індивідуального завдання. Максимальна кількість балів – 20, з яких:

- 5 балів – якість опрацювання джерельної бази. Використання щонайменше 5 актуальних фахових джерел (наукові статті, монографії, посібники); глибина аналізу теоретичного матеріалу; дотримання принципів академічної доброчесності (наявність коректних посилань на авторів).

- 4 бали – змістовність та логіка викладу. Стисле та структуроване викладення ключових положень обраної теми; логічна послідовність слайдів; відповідність контенту заявленій темі та обраній схемі структурування.

- 4 бали – обґрунтування власної позиції та аналіз дискусійних питань. Вміння виділити суперечливі аспекти теми; аргументованість власних висновків; здатність критично оцінити теоретичні концепції та запропонувати авторське бачення проблеми.

- 3 бали – візуальна подача та оформлення результатів. Дотримання балансу між текстовим та графічним наповненням; використання засобів візуалізації (схем, таблиць, діаграм); відсутність перевантаження слайдів надмірним текстом; лаконічність та наочність.

- 4 бали – захист презентації та участь у дискусії. Вільне володіння матеріалом під час доповіді; чіткість та аргументованість відповідей на запитання викладача та аудиторії; дотримання регламенту виступу (5–7 хвилин).

Критерії підсумкового оцінювання: у випадку якщо здобувач вищої освіти за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку проводиться **підсумкове оцінювання (іспит)**. Якщо здобувач не здав у письмовій формі виконане індивідуальне завдання, він отримує незадовільну підсумкову оцінку з дисципліни.

Іспит проводиться у вигляді комплексної контрольної роботи, яка включає запитання з теоретичної та практичної частини курсу. Білет складається з **20 тестових завдань з теоретичної частини** із чотирма варіантами відповідей, одна правильна відповідь оцінюється в 2 бали (разом 40 балів) та 12 тестових завдань з практичної частини, кожне з завдань оцінюється максимум у 5 балів (разом 60 балів), причому:

- 5 балів – відповідність еталону;

- 4 бали – відповідність еталону з незначними помилками;

- 3 бали – часткова відповідність еталону, питання розкрито не повною мірою;

- 2 бали – наведено лише загальне розуміння питання, відповідь неповна та містить значні помилки;

- 1 бал – невідповідність еталону, але відповідність темі запитання;

- 0 балів – відповідь не наведена або не відноситься до теми запитання.

Отримані бали за відкриті та закриті тести додаються і є підсумковою оцінкою за вивчення навчальної дисципліни. Максимально за підсумковою роботою здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

7. Політика курсу

7.1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується положенням «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»»: https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Положення_запобіг_виявл_плагіат-2025.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо використання штучного інтелекту під час опанування курсу регламентується відповідними нормами «Політики щодо використання штучного інтелекту в діяльності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»»: https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Політика_III_2025.pdf.

7.2. Комунікаційна політика.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту.

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Office365 та відвідування групи дисципліни у Microsoft Teams.

Рекомендуємо створити профілі та підписатися на сторінку кафедри державного управління і місцевого самоврядування у Facebook: <https://www.facebook.com/kafedra.publicmanagement/>.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота у рамках дисципліни дистанційно у застосунку Microsoft Teams та на корпоративній платформі Moodle (www.do.nmu.org.ua).

Усі письмові запитання до викладача стосовно дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або до групи у Microsoft Teams.

7.3. Політика щодо перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

7.4. Відвідування занять.

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим.

Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності.

Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту.

Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

Здобувачу вищої освіти, чий стан здоров'я є незадовільним і може вплинути на здоров'я інших здобувачів вищої освіти, буде пропонуватися залишити заняття (така відсутність вважатиметься пропуском з причини хвороби).

Оцінки неможливо отримати під час консультацій або інших додаткових годин спілкування з викладачем. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

7.5. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

7.6. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті. Зарахування результатів навчання, які отримані у неформальній освіті. Здійснюється відповідно до «Положення про визнання в Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка» результатів навчання, набутих у неформальній та/або інформальній освіті» <https://surl.li/keqnoq>

7.7. Участь в анкетуванні.

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (MS Forms). Посилання на форму буде розміщено у Teams курсу. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни.

8 РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові:

1. Бородін Є.І., Сорокіна Н.Г. Соціальна політика: навчальний наочний посібник / М-во освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». [Електрон. ресурс]. Дніпро : НТУ «ДП», 2023. URL: <http://surl.li/ussoe>
2. Гуманітарна політика в Україні: виклики та перспективи (Біла книга) : аналіт. доп. / [Сінайко О. О.(кер. авт. кол.), Тищенко Ю. А., Каплан Ю. Б., Михайлова О. Ю., Валевський О. Л. та ін.] ; за заг. ред. Ю. Б. Каплан, Ю.А. Тищенко. – Київ : НІСД, 2020. – 136 с. URL: <https://niss.gov.ua/sites/default/files/2021-03/gpniss.pdf>
3. Дегтяр А. О., Ковальчук В. Г. Публічна політика у сфері соціально-гуманітарного розвитку : конспект лекцій. Харків : ХАІ, 2021. 95 с.
4. Історія та теорія соціальної політики України: навч. посібн. / А.О. Ярошенко, Т. В. Семигіна, Н.В. Сушицька. За ред. А.О. Ярошенко. К., НПУ імені М.П. Драгоманова, 2018. 289 с.
5. Організація і надання соціальних послуг в Україні в умовах воєнного стану: виклики сьогодення: колективна монографія / за ред. В. Николаєвої, Дніпро : ПДТУ, 2025. 546 с. (авт. С. 151-180) URL: <https://surl.li/jdtzhz>
6. Сорокіна Н.Г. Дистанційний курс з дисципліни «Публічне управління в соціально-гуманітарній сфері» на платформі Moodle для бакалаврів спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування, 2025 рік. URL: <https://surl.li/jpfngt>
7. Соціальна політика : навч. посіб. / Л. Д. Климанська, В.Є. Савка, Н. М. Хома [та ін.] ; за заг. ред. В. М. Пічі та Я. Б. Турчин. – 2-ге вид. випр. і доповн. Львів : «Новий Світ-2000», 2020. 318 с.
8. Соціальна і гуманітарна політика : підручник / [авт. кол. : В. П. Трощинський, В. А. Скуратівський, М. В. Кравченко та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського. К. : НАДУ, 2016. 792 с.
9. Сушко А.І., Мамонтова Е.В., Краснопольська Т.М. Гуманітарна політика держави : навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Одеса, 2022. 48 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/fb800bb6-8a8e-4ca7-b7e6-951690fe0d1a/content>

Нормативні документи:

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Про вищу освіту : Закон України від 1 липня 2014 року № 1556-VII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
3. Про волонтерську діяльність : Закон України від 19 квіт. 2011 р. № 3236-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3236-17#Text>
4. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України від 1 червня 2000 року № 1768-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1768-14#Text>
5. Про державні соціальні стандарти та державні соціальні гарантії: Закон України від 5 жовтня 2000 року № 2017-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2017-14#Text>
6. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1706-18#Text>
7. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 9 липня 2003 року № 1058-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15#Text>
8. Про зайнятість населення: Закон України від 5 липня 2012 року № 5067-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5067-17#Text>

9. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21 березня 1991 року № 875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
10. Про охорону дитинства: Закон України від 26 квітня 2001 року № 2402-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14#Text>
11. Про соціальні послуги: Закон України від 17 січня 2019 року № 2671-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text>
12. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю: Закон України від 21 червня 2001 року № 2558-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/2558-III#Text>

Додаткові:

1. [Баранник Л. Б.](#), Корягіна Т.В. Соціальний захист громадян : навч. посіб. 3-тє вид., допов. і перероб. Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2020. 271 с.
2. Бондаренко С.М., Бугас Н.В. Соціальна політика держави як основа забезпечення соціального розвитку. *Державне управління : удосконалення та розвиток*. 2021. № 2. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=1981>
3. Бородін Є.І., Сорокіна Н.Г., Хожило І.І. Методичні рекомендації до практичних занять з дисципліни «Соціальна політика» для здобувачів ступеня бакалавра спеціальності 231 Соціальна робота / Міністерство освіти і науки України, Нац. техн. ун-т «Дніпровська політехніка». Дніпро : НТУ «ДП», 2023. 35 с.
4. Забезпечення національної безпеки України в умовах входження України до європейського та євроатлантичного просторів : монографія / В. І. Абрамов [та ін.] ; за заг. ред. Ю. В. Мельника, Л. М. Шипілової. Київ : НАДУ, 2019. 108 с.
5. Іванов А. В. Соціальна і гуманітарна політика в Україні в умовах війни. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Публічне управління та адміністрування. Механізми публічного управління. 2023. Том 34 (73). № 2. С. 61-65.
6. Корецька Т. К. Державне регулювання соціального захисту населення регіону : монографія. Луцьк : Гадяк Ж. В. [вид.] : Волиньполіграф, 2021. 163 с.
7. Куйбіда В. С., Пасічник В.М. Засади державної політики національної безпеки України : монографія. Київ : НАДУ, 2020. 488 с.
8. Кустря Я.О. Державні соціальні гарантії в системі соціального забезпечення населення. *Державне будівництво*. 2018 № 1 С. 1–10.
9. Медяник В.А. Поняття державної соціальної політики: адміністративно-правовий аспект. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №3.С. 528-531.
10. Пищуліна О., Юрчишин В., Маркевич К., Міщенко М., Добровольський Д. Соціально-економічні та гуманітарні наслідки російської агресії для українського суспільства. Київ : Центр Разумкова, 2022. 277 с.
11. Сидорчук О. Г. Соціальна безпека: державне регулювання та організаційно-економічне забезпечення : монографія. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. 492 с.
12. Borodin Y., Khozhylo I., Sorokina N., Tarasenko T. Management of the social and humanitarian sphere of the territorial communities within the context of the human development: foreign experience for Ukraine. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Humanitas Zarządzanie*. 2016. 17 (1). 195-204. doi: 10.5604/18998658.1199379

Інформаційні ресурси:

1. Міністерство соціальної політики, сім'ї та єдності України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>
2. Міністерство у справах ветеранів України. URL: <https://mva.gov.ua/>
3. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/>

4. Міністерство культури України. URL: <https://mincult.gov.ua/>
5. Міністерство молоді та спорту України. URL: <https://mms.gov.ua/>
6. Національна служба здоров'я України. URL: <https://nszu.gov.ua/>
7. Національна соціальна сервісна служба України. URL: <https://nssu.gov.ua/>
8. Державна митна служба України. URL: <https://customs.gov.ua/>
9. Державна служба України з етнополітики та свободи совісті. URL: <https://dess.gov.ua/>
10. Державна міграційна служба України. URL: <https://dmsu.gov.ua/>
11. Державна служба України з питань праці. URL: <http://dsp.gov.ua/>
12. Державна служба статистики України. URL: <https://stat.gov.ua/>
13. Державна служба України з надзвичайних ситуацій URL: <https://www.dsns.gov.ua/>
14. Офіс Ради Європи в Україні. URL: <https://www.coe.int/uk/web/kyiv/home>
15. Пенсійний фонд України. URL: <https://www.pfu.gov.ua/>
16. Global Reporting Initiative. URL: www.globalreporting.org
17. Transparency International. URL: www.transparency.de.